

مدیریت منابع انسانی

پیش‌رفته

دکتر اردشیر شیری (دانشیار دانشگاه ایلام)

حامد قاسم پور (مدرس دانشگاه)

www.ketab.ir

سر شناسه	.۱۳۴۶	شیری، اردشیر-
عنوان و بدیدآور		مدیریت منابع انسانی پیشرفته / تألیف: اردشیر شیری - حامد قاسمپور
مشخصات نشر	.۱۴۰۲	تهران: نورعلم،
مشخصات ظاهری	۲۹۶	ص. جدول، تعداد،
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۱۶۹-۶۱۷-۶	
موضوع		نیروی انسانی - مدیریت
شناسه افزوده		نیروی انسانی - برنامه‌ریزی
شناسه افزوده		کارکنان - مدیریت
رده بندی کنگره	HF ۵۵۴۹	دانشگاه ایلام
رده بندی دیوبی	ش.۹	قاسم پور، حامد، مولف.
	۶۵۸/۲	

نشر نورعلم؛ تهران- انقلاب- خ۱۲ فروردین- پلاک- ۲۹۰- تلفن: ۰۲۱ و ۰۸۸۰- ۶۶۴۰ و ۶۶۹۰۵۷۰۲۱
 پخش: قلم سينا - انقلاب ۱۲- فروردین- ساختمان ۲۸۶ تلفن ۰۲۱ و ۰۲۱- ۶۶۹۰۵۷۱۲۰
 وب سایت <https://www.modiranketab.ir> پیج اینستاگرام

مدیریت منابع انسانی پیشرفته

تألیف: اردشیر شیری - حامد قاسمپور

ناشر: نورعلم

نوبت چاپ: اول، ۰۴۰۳

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۶۹-۶۱۷-۶

چاپ و صحافی: سورنا

قیمت: ۲۸۰۰۰ تومان

در صورت عدم دسترسی به کتابها، از طریق تماس
 با شماره ۰۹۱۲۳۳۴۲۲۹ به تمام نقاط ایران ارسال می‌شود.

فهرست

عنوان	صفحة
پیشگفتار	۱۵
بخش اول: مفاهیم اساسی در مدیریت منابع انسانی	۱۷
فصل یکم: کلیات مدیریت منابع انسانی	۱۹
مقدمه	۲۰
تعريف مدیریت منابع انسانی	۲۰
فلسفه مدیریت منابع انسانی	۲۳
اهداف مدیریت منابع انسانی	۲۴
اهداف اجتماعی	۲۵
اهداف سازمانی	۲۵
اهداف عملیاتی	۲۵
اهداف فردی	۲۶
نقش مدیریت منابع انسانی	۲۶
جهانی مدیریت منابع انسانی	۲۷
وطنی مدیریت منابع انسانی	۲۸
جذب	۲۸
آموزش و توسعه منابع انسانی	۲۹
جبران خدمات (حقوق و دستمزد)	۲۹
نظام روابط کار (حقوق کارگر و کارفرمایی)	۳۰
نظام نگهداری کارکنان (بهداشت، ایمنی و خدمات رفاهی)	۳۰
جدا شدن کارکنان از سازمان (اخراج، باخرید و بازنشتگی)	۳۱
مدیریت عملکرد	۳۱
سیر تحول و نقش مدیریت منابع انسانی	۳۲
سؤالهایی برای مرور فصل	۳۴
فصل دوم: تجزیه و تحلیل شغل	۳۵
مقدمه	۳۶
تجزیه و تحلیل شغل	۳۶
اهداف تجزیه و تحلیل شغل	۳۸
مراحل تجزیه و تحلیل شغل	۳۹
روش‌های تحلیل شغل	۴۴
پرسشنامه	۴۴

عنوان	صفحة
مصاحبه	٤٥
مشاهده	٤٥
خودتوصیفی	٤٥
فهرستنویسی شغلی	٤٦
خاطرات و گزارش‌های عملیات (یادداشت‌های روزانه)	٤٦
گزارش رخدادهای بحرانی (فن و قایع حساس)	٤٦
شبکه گزارش	٤٦
بررسی سوابق	٤٧
سؤال‌هایی برای مرور فصل	٤٧
 فصل سوم: کارمندیابی	 ٤٩
مقدمه	٥٠
کارمندیابی	٥٠
منطق و اهداف کارمندیابی	٥٣
عمل مؤثر بر کارمندیابی	٥٥
عنصرهای برونو-ازمانی (محیطی)	٥٥
عوامل درون-ازمانی	٥٦
مراحل کارمندیابی	٥٦
منابع کارمندیابی	٥٧
منابع جذب درون-ازمانی	٥٧
منابع خارجی برونو-ازمانی	٥٩
روش‌های کارمندیابی	٥٩
روش‌های جذب درون-ازمانی	٥٩
روش‌های جذب برونو-ازمانی	٦١
جایگزین‌های کارمندیابی	٦٤
سؤال‌هایی برای مرور فصل	٦٥
 فصل چهارم: انتخاب و استخدام	 ٦٧
مقدمه	٦٨
انتخاب	٦٨
اهداف انتخاب	٦٩
فرآیند انتخاب و استخدام	٧٠
عوامل محیطی مؤثر بر فرآیند انتخاب	٨٠
قوانين دولتی	٨٠

عنوان	صفحة
زمان موجود برای تصمیم‌گیری	۸۰
سطح سازمانی مورد نظر	۸۰
تعداد متقاضیان	۸۰
نوع سازمان	۸۰
دوره‌های آزمایشی	۸۰
سؤال‌هایی برای مرور فصل	۸۱
 بخش دوم: توسعه منابع انسانی	۸۳
فصل پنجم: آشناسازی و جامعه‌پذیری منابع انسانی	۸۵
مقدمه	۸۶
آشناسازی	۸۶
اهداف آشناسازی	۸۷
فرآیند آشناسازی	۸۸
ارزیابی برنامه‌های آشناسازی	۸۹
جتمانی کردن کارکنان	۹۰
اهداف جتمانی کردن کارکنان	۹۱
مراحل اجتماعی کارکنان	۹۲
انواع و اقسام جامعه‌پذیری کارکنان	۹۳
سؤال‌هایی برای مرور فصل	۹۴
 فصل ششم: آموزش منابع انسانی	۹۵
مقدمه	۹۶
یادگیری مستمر؛ مثلث دانش‌افزایی و مهارت‌آموزی	۹۶
مراحل آموزش	۹۹
مرحله اول: تعیین نیازهای آموزشی	۹۹
مرحله دوم: تعیین اهداف آموزشی	۱۰۱
مرحله سوم: انتخاب روش آموزش	۱۰۱
آموزش حین خدمت	۱۰۱
یادگیری آنلاین یا مبتنی بر اینترنت	۱۰۳
آموزش دستورالعمل‌های شغلی	۱۰۴
سخنرانی	۱۰۴
الگوسازی رفتاری	۱۰۵
آموزش جوار کارگاهی	۱۰۵
آموزش به کمک رایانه	۱۰۶

عنوان	صفحة
بازی‌های کسب‌وکار و مطالعه‌های موردنی	۱۰۶
شبیه‌سازی	۱۰۶
مرحله چهارم: برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های آموزشی	۱۰۷
مرحله پنجم: ارزش‌یابی آموزش و توسعه	۱۰۸
روش پیش‌آزمون و پس‌آزمون	۱۰۸
روش آزمون عملکردی قبل و بعد از آموزش	۱۰۸
روش تجربی کنترل گروهی	۱۰۸
سوال‌هایی برای مرور فصل	۱۰۹
 فصل هفتم: توسعه منابع انسانی؛ برنامه‌ریزی و مدیریت مسیر شغلی	 ۱۱۱
مقدمه	۱۱۲
مسیر شغلی	۱۱۲
توسعه مسیر شغلی	۱۱۳
رویکردهای توسعه منابع انسانی	۱۱۵
گمرايش و جهت‌گیری شغلی	۱۲۰
مراحی مسیر شغلی	۱۲۲
مرحله اول: تئوری بررسی	۱۲۲
مرحله ایجاد	۱۲۲
مرحله نگهداری	۱۲۳
برنامه‌ریزی جانشین‌پروری	۱۲۴
مدیریت استعداد	۱۲۸
سوال‌هایی برای مرور فصل	۱۲۹
 بخش سوم: انگیزش در مدیریت منابع انسانی	 ۱۳۱
فصل هشتم: طراحی شغل	۱۳۲
مقدمه	۱۳۴
طراحی شغل	۱۳۴
فنون طراحی شغل	۱۳۷
طراحی کارای شغل (مهندسی شغلی)	۱۳۷
طراحی مبتنی بر انگیزش	۱۳۸
طراحی شغل‌های ارگونومی	۱۴۳
طراحی مشاغل بر اساس توانایی‌ها و محدودیت‌های ذهنی	۱۴۴
سوال‌هایی برای مرور فصل	۱۴۶

عنوان	صفحة
فصل نهم: مدیریت و ارزیابی عملکرد	۱۴۷
مقدمه	۱۴۸
مدیریت عملکرد	۱۴۸
فرآیند مدیریت عملکرد	۱۵۱
اهداف مدیریت عملکرد	۱۵۲
ارزیابی عملکرد	۱۵۳
فرآیند ارزیابی عملکرد	۱۵۴
تفاوت بین مدیریت عملکرد و ارزیابی عملکرد	۱۵۴
رویکردهای ارزیابی عملکرد	۱۵۵
رویکرد مقایسه‌ای	۱۵۵
رویکرد ویژگی‌ها	۱۵۶
رویکرد رفتاری	۱۵۶
رویکرد نتیجه‌ای	۱۵۹
منابع ارزیابی عملکرد	۱۶۱
خطاهای ارزیابی عملکرد	۱۶۳
روش‌های کامپیوچری خطای در ارزیابی عملکرد	۱۶۴
بازخورد عملکرد	۱۶۵
سوالهایی برای مرور فصل	۱۶۸
 فصل دهم: تعیین حقوق و دستمزد	 ۱۶۹
مقدمه	۱۷۰
جبران خدمات؛ حقوق و دستمزد	۱۷۰
اصل برابری و عدالت؛ زیربنای طراحی سیستم حقوق و دستمزد	۱۷۲
مراحل تعیین حقوق و دستمزد	۱۷۲
ارزیابی شغل	۱۷۲
عوامل تعیین‌کننده جبران خدمات	۱۷۳
روش‌های ارزیابی شغلی	۱۷۳
روش رتبه‌بندی	۱۷۴
روش درجه‌بندی یا طبقه‌بندی	۱۷۴
روش مقایسه عوامل	۱۷۴
روش امتیازدهی	۱۷۶
تعیین حقوق پایه	۱۸۰
پرداخت به مشاغل اجرایی، مدیران و حرفه‌ای‌ها	۱۸۱
سوالهایی برای مرور فصل	۱۸۳

عنوان	صفحة
فصل یازدهم: جبران خدمات: مزايا و پرداخت پاداش	۱۸۵
مقدمه	۱۸۶
چرایی اهمیت یافتن برنامه‌های پرداخت مزايا	۱۸۶
أنواع مزايا	۱۸۸
مزایای قانونی	۱۸۸
مزایای سازمانی	۱۸۹
پرداخت پاداش و نوع آن	۱۹۱
معیارهای اعطای پاداش	۱۹۳
ویژگی‌های سیستم پاداش مؤثر	۱۹۵
طرح‌های پاداش	۱۹۶
پرداخت‌های فردی	۱۹۶
پرداخت‌های گروهی	۱۹۷
پرداخت‌های سازمانی	۱۹۸
سؤال‌هایی برای مرور فصل	۱۹۹
بیشتر جام: نگهداری منابع انسانی	۲۰۱
فصل دوازدهم: امنی و بهداشت محیط کار	۲۰۳
مقدمه	۲۰۴
ایمنی شغلی	۲۰۴
علل وقوع حوادث محیط کار	۲۰۵
نظریه حادثه‌پذیری	۲۰۶
خطمشی‌های ایمنی و سلامتی در محیط کار	۲۰۷
ایجاد و توسعه برنامه‌های ایمنی	۲۰۷
استرس یا فشار عصبی	۲۰۹
علائم فشار عصبی در انسان	۲۱۰
منابع ایجاد فشار عصبی	۲۱۱
مدیریت فشار عصبی	۲۱۱
برنامه‌های کمک به کارکنان	۲۱۲
برنامه‌های مربوط به سلامت	۲۱۳
سؤال‌هایی برای مرور فصل	۲۱۳
فصل سیزدهم: حقوق و تکاليف و انضباط اداری	۲۱۵
مقدمه	۲۱۶
انضباط	۲۱۶

عنوان	صفحه
انواع قوانین انضباطی	۲۱۷
پیش‌زمینه‌های مهم در مجازات‌های انضباطی	۲۱۸
سیاست‌های کلی انضباطی	۲۱۹
تدابیر انضباطی	۲۲۰
شیوه شکایت‌کردن	۲۲۱
رسیدگی به شکایات	۲۲۱
سؤال‌هایی برای مرور فصل	۲۲۲
 بخش پنجم: مسائل خاص در مدیریت منابع انسانی	 ۲۲۳
فصل چهاردهم: بروندسپاری فعالیت‌های مدیریت منابع انسانی	۲۲۵
مقدمه	۲۲۶
برون‌سپاری	۲۲۶
سطوح و انواع بروندسپاری	۲۲۸
هزایای بروندسپاری	۲۲۹
فرآیند بروندسپاری	۲۳۰
برون‌سپاری فعالیت‌های مدیریت منابع انسانی	۲۳۱
انواع کارکردی‌های بروندسپاری مدیریت منابع انسانی	۲۳۳
فرآیند استخدام	۲۳۳
آموزش و توسعه	۲۳۳
طراحی و مدیریت مزایا و جبران خدمه	۲۳۴
پیمایش‌های حقوق و دستمزد و تهیه صورت حساب پرداخت	۲۳۴
مدیریت عملکرد	۲۳۴
متاورینگ و کوچینگ	۲۳۴
تنظيم روابط کارکنان و روابط کاری	۲۳۴
برنامه دستیاری کارکنان	۲۳۵
ارتباطات کارکنان	۲۳۵
طراحی و توسعه سازمان	۲۳۵
سیستم اطلاعات منابع انسانی	۲۳۵
اولویت‌بندی فعالیت‌های قابل بروندسپاری منابع انسانی	۲۳۶
مزایای بروندسپاری کارکردهای مدیریت منابع انسانی	۲۳۷
مدیریت هزینه	۲۳۷
کیفیت خدمات	۲۳۷
انعطاف‌پذیری	۲۳۷
تفکر استراتژیک	۲۳۷

عنوان	صفحة
چالش‌ها و مشکلات برونو سپاری فعالیت‌ها	۲۳۸
مسائل خاص برآمده از برونو سپاری فعالیت‌های مدیریت منابع انسانی	۲۳۹
شغل سپاری	۲۳۹
بازگردانی شغلی	۲۳۹
استخدام کارکنان موقت	۲۳۹
مهاجرت	۲۳۹
سؤال‌هایی برای مرور فصل	۲۴۰
 فصل پانزدهم: حسابداری منابع انسانی	 ۲۴۱
مقدمه	۲۴۲
حسابداری منابع انسانی	۲۴۲
اهداف حسابداری منابع انسانی	۲۴۴
مزایای حسابداری منابع انسانی	۲۴۵
تاریخچه و مراحل توسعه حسابداری منابع انسانی	۲۴۶
روش‌های اندازه‌گیری ارزش منابع انسانی	۲۴۷
روش تئوری محور	۲۴۸
روش ارزش‌گذاری اقتصادی	۲۴۹
محدودیت‌ها و چالش‌های حسابداری منابع انسانی	۲۵۲
سؤال‌هایی برای مرور فصل	۲۵۳
 فصل شانزدهم: حسابرسی منابع انسانی	 ۲۵۵
مقدمه	۲۵۶
حسابرسی منابع انسانی	۲۵۶
اهداف حسابرسی منابع انسانی	۲۵۸
اهمیت حسابرسی منابع انسانی	۲۵۹
مزایای حسابرسی منابع انسانی	۲۶۰
در حوزه واحد منابع انسانی	۲۶۰
در حوزه کارکنان	۲۶۰
در حوزه سازمان	۲۶۰
قلمره حسابرسی منابع انسانی	۲۶۱
رویکردهای حسابرسی منابع انسانی	۲۶۲
رویکرد مقایسه‌ای	۲۶۳
رویکرد قدرت بیرونی	۲۶۳
رویکرد آماری	۲۶۳

عنوان	صفحه
رویکرد انطباقی	۲۶۳
رویکرد مدیریت بر مبنای هدف	۲۶۴
ابزار حسابرسی منابع انسانی	۲۶۴
فرآیند حسابرسی منابع انسانی	۲۶۶
گام اول؛ تبیین بیانیه حسابرسی	۲۶۶
گام دوم؛ ارزیابی عملکرد فعلی	۲۶۶
گام سوم؛ تحلیل نتایج	۲۶۷
گام چهارم؛ هدف‌گذاری بهبود و اقدام	۲۶۷
گام پنجم؛ گزارش حسابرسی	۲۶۷
سوالهایی برای مرور فصل	۲۶۸
 فصل هفدهم: اخلاق در مدیریت منابع انسانی	 ۲۶۹
مقدمه	۲۷۰
مدیریت ارزش محور و سازمان اخلاقی	۲۷۰
آنواع اخلاق	۲۷۱
اخلاق انتصفه	۲۷۱
اخلاقی هنرمندانه	۲۷۱
اخلاق بین‌فردی	۲۷۱
اخلاقی و مدیریت منابع انسانی	۲۷۲
نیاز به سیاست‌ها و کدهای اخلاقی	۲۷۲
رویکردها به موضوعات اخلاقی در سازمان	۲۷۴
عوامل مؤثر بر رفتار اخلاقی در کار	۲۷۴
نقش مدیریت منابع انسانی در بهبود رفتار اخلاقی	۲۷۶
استخدام و انتخاب	۲۷۶
آموزش و توسعه	۲۷۷
ارزیابی عملکرد	۲۷۷
رویه‌های نظم و انضباط	۲۷۸
سوالهایی برای مرور فصل	۲۷۹
 فصل هجدهم: روش‌های جدایی منابع انسانی	 ۲۸۱
مقدمه	۲۸۲
جدایی منابع انسانی	۲۸۲
نرخ ترک خدمت کارکنان	۲۸۴
دلایل جدایی کارمندان از سازمان	۲۸۵

عنوان	صفحة
أنواع جدایی منابع انسانی	۲۸۶
بازنشستگی	۲۸۶
استغفا	۲۸۶
عزل (اخراج و انفصال)	۲۸۷
تعديل نیرو	۲۸۷
تعطیلی موقت خدمت	۲۸۷
کناره‌گیری شغلی	۲۸۸
سؤالهایی برای مرور فصل	۲۸۹
منابع و مأخذ	۲۹۱

www.ketab.ir

پیشگفتار

سال‌ها از نگاه صرف ابزاری به انسان در سازمان‌ها گذشته است و امروزه دیدگاه سرمایه‌ای به انسان سازمانی به سرعت به اندیشه رهبران و مدیران سازمان‌ها رسخ کرده است. سرعت نفوذ این نظر به حدی بوده است که به باور اندیشه‌ورزان دیگر انتفاع از خزانه پروپیمان، ساختمان‌های بلندمرتبه و زمین‌های حاصلخیز، اسباب یکه‌تازی سازمان‌ها در دنیای رقابتی کنونی را فراهم نمی‌سازد و تنها هنگامی ظفر به آنها روی می‌آورد که از یک سوی درها را به روی افراد آگاه و ماهر باز کنند و از سوی دیگر همه منابع خود را برای سوءمندی حداکثری از این سرمایه و نگهداشت آن به کار گیرند؛ بنابراین در اینجاست که مدیریت انسانی به عنوان عاملی برای تبدیل رؤیاها به واقعیت، ظهور می‌یابد.

مدیریت منابع انسانی با همکاری و مشاوره مدیران سازمان، مسئولیت برنامه‌ریزی، سازمان‌دهی، هدایت، رهبری و ظهارت بر کیفیت خدمات استخدامی و نیز آموزش و بهسازی، نگهداری، ارزش‌بایی، برقراری ارتباطات و برنامه‌ریزی و ایجاد انگیزه کاری در منابع انسانی را بر عهده دارد. مفهوم مدیریت منابع انسانی از اوایل دهه ۱۹۸۰ در متون مدیریت مطرح شد و اساساً با حوزه قدیمی مدیریت کارکنان و اداره امور کارکنان متفاوت است. این حوزه از مدیریت، دانشی کاربردی است که از علوم مختلفی چون علوم رفتاری، مدیریت استراتژیک، سرمایه انسانی و تئوری‌های روابط صنعتی بهره می‌گیرد.

این کتاب در پنج بخش ساماندهی شده است. در بخش نخست، مفاهیم اساسی مدیریت منابع انسانی در چهار فصل مورد بررسی قرار گرفته است. در فصل یکم درون‌مایه مدیریت منابع انسانی واکاوی شده است. در فصل دوم بر نحوه کارشناسی و تحلیل شغل تمرکز می‌شود. در فصل سوم به چگونگی یافتن متقاضیان بالقوه پرداخته شده است و فصل